

वा० रा०

॥ २९ ॥

निंदाप्रकारमाह ॥ बालिशइति ॥ प्रस्थापयिष्यतीति उपलक्षणं त्रिकालनिंदायाः ॥ ८३ ॥ उपकर्षितः कार्यप्रापितः ॥ कृच्छ्रं जटाभ्युपेततया वनेवासकेशं ॥ ८४ ॥
द्वितीयं वचनं परिहासरूपं वचनं ॥ अलंसमर्थः ॥ अहमिव धर्मयंत्रितत्वात् ॥ ८५ ॥ यदिमे राघवः प्रतिकूलंकुर्यात्तन्मेप्रियंस्यादितिसंबंधः ॥ ८६ ॥ ततः किमत आ
ह ॥ राघवेहीति ॥ अक्षमणीयं दुःसहृत्तमतएव सर्वलोकस्यधिकृष्टं ॥ ८७ ॥ शेषेऽवशिष्टे ममेष्टे कौसल्यादिहूपेजने किंपापं मनोवागगोचरं दुःखसाधनं प्रति
वालिशोवतकामात्मारजादशरथोभृशं ॥ स्त्रीकृतेयः प्रियंपुत्रं वनं प्रस्थापयिष्यति ॥ ८३ ॥ वेदैश्वर्यवृत्तयैश्च गुरुभिश्चोपकर्षितः ॥
भोगकाले महल्लुपुनरेव प्रपत्स्यते ॥ ८४ ॥ नालं द्वितीयं वचनं पुत्रो मां प्रतिभाषितुं ॥ सवनं प्रव्रजेत्युक्तो वाढमित्येव वक्ष्यति ॥ ८५ ॥
यदि मे राघवः कुर्याद्वनंगच्छेति चोदितः ॥ प्रतिकूलं प्रियं मे स्यान्न तु वत्सः करिष्यति ॥ ८६ ॥ राघवे हिवनं प्राप्ते सर्वलोकस्य अधिकृतं ॥ मृ
त्युरक्षमणीयं मानयिष्यति यमक्षयं ॥ ८७ ॥ मृते मयि गते रामे वनं मनुजपुंगवे ॥ इष्टं मम जनशेषे किंपापं प्रतिपत्स्यसे ॥ ८८ ॥ कौस
ल्या मां च रामं च पुत्रौ च यदि हास्यति ॥ दुःखान्यसहती देवी मामेवानुगमिष्यति ॥ ८९ ॥ कौसल्यां च सुमित्रां च मां च पुत्रैस्त्रिभिः सह ॥
प्रक्षिप्य नरके सात्वं कैकेयी सुखिता भव ॥ ९० ॥ मयारामेण च त्यक्तं शाश्वतं सल्लुतंगुणैः ॥ इक्ष्वाकुकुलमक्षोभ्यमाकुलं पालयिष्य
सि ॥ ९१ ॥ प्रियं चेद्भरतस्यैतद्रामप्रव्राजनं भवेत् ॥ मास्ममेभरतः कार्पीत्येतत्कृत्यंगतायुपः ॥ ९२ ॥ पत्स्यसे करिष्यसि ॥ ८८ ॥ यदि कौसल्या
मां रामं च हास्यति ताभ्यां हीना भविष्यति ॥ चालुमित्रा यदि पुत्रौ च चाद्रामं मां च ॥ एतैर्यदि हीना भविष्यति तदा दुःखान्यसहती देवी कौसल्या सुमित्रा च मामेवानुमरिष्य
ति ॥ लक्ष्मणस्य रामेण सह नियतंगमनात् शत्रुघ्नस्य भरतानुयायित्वेपि अतीव त्वदनुरंजनं कुर्वतो रामस्येव तस्यापि त्वया कूरतया निराकरणात् पुत्रौ हास्यतीत्युक्तं ॥ तेन तस्याः
क्रौर्यातिशयोव्यंग्यः ॥ राज्ञः शोकातिशयवत्त्वाद्विसंष्टुलवाक्यप्रयोगो न दोषाय ॥ ८९ ॥ पुत्राणां नरकवासो राज्याहान्याराज्योराज्ञाश्च शोकरूपपापमृत्युमरणादित्याहुः ॥ ९० ॥
मयारामेणेत्यादिव्यंग्योक्तिः आकुलं क्षुभितं ॥ ९१ ॥ रामप्रव्रजनस्य भरतसंमतत्वे समे पुत्र एव नेत्याशयेनाह प्रियं चेत्यादि ॥ ९२ ॥

अ० का०

॥ २९ ॥